

Аналіз статей глави 20 Господарського Кодексу України

Господарський кодекс України					
Глава 20. ГОСПОДАРСЬКІ ДОГОВОРИ					
№	Норма діючого ГКУ	Чи дублює норма положення інших НПА/відсилає до них	Судова практика	Пропозиції щодо зміни формулювання / перенесення	Аргументація
	<p>Стаття 179. Загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання</p> <p>1. Майново-господарські зобов'язання, які виникають між суб'єктами господарювання або між суб'єктами господарювання і негосподарюючими суб'єктами - юридичними особами на підставі господарських договорів, є господарсько-договірними зобов'язаннями.</p>	<p>Визначення поняття «господарсько-договірних зобов'язань» відсутнє у ЦКУ</p>	<p>20 посилань на судову практику</p>	<p>Вилучити</p>	<p>Ч1 ст. 179 не містить суттєвого правового навантаження</p>
	<p>2. Кабінет Міністрів України, уповноважені ним або законом органи виконавчої влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у визначених законом випадках - затверджувати типові договори.</p>	<p>Кореспондується із ст. 630 ЦКУ, відповідно до якої договором може бути встановлено, що його окремі умови визначаються відповідно до типових умов договорів певного виду, оприлюднених у встановленому порядку.</p> <p>Регулювання примірних договорів ЦКУ не передбачено</p>	<p>11 посилань на судову практику</p>	<p>Перенести в ЦКУ положення щодо примірних договорів</p>	<p>Примірні договори мають рекомендаційний характер при укладенні договорів, однак повноваження органів, уповноважених на їх затвердженні має бути визначені за законодавчому рівні.</p>

<p>3. Укладення господарського договору є обов'язковим для сторін, якщо він заснований на державному замовленні, виконання якого є обов'язком для суб'єкта господарювання у випадках, передбачених законом, або існує пряма вказівка закону щодо обов'язковості укладення договору для певних категорій суб'єктів господарювання чи органів державної влади або органів місцевого самоврядування.</p>	<p>Норма має загальний характер, обов'язок укладення договору визначається окремими законодавчими актами.</p> <p>Наприклад Законами України «Про державний матеріальний резерв», «Про державне оборонне замовлення»</p>	87 посилань на судову практику	Вилучити	Положення не містить суттєвого правового навантаження
<p>4. При укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі:</p> <p>вільного волевиявлення, коли сторони мають право погоджувати на свій розсуд будь-які умови договору, що не суперечать законодавству;</p> <p>примірного договору, рекомендованого органом управління суб'єктам господарювання для використання при укладенні ними договорів, коли сторони мають право за взаємною згодою змінювати окремі умови, передбачені примірним</p>	<p>Ч.4 ст. 179 частково кореспондується із ст. 627 ЦКУ щодо свободу договору, 630 (типові договори) та 634 щодо договору приєднання.</p> <p>Ст 627 ЦКУ</p> <p>Відповідно до статті 6 цього Кодексу сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості.</p> <p>Ст. 634</p>	54 посилань на судову практику	Вилучити	Положення не містить суттєвого правового навантаження

	<p>договором, або доповнювати його зміст;</p> <p>типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови;</p> <p>договору приєднання, запропонованого однією стороною для інших можливих суб'єктів, коли ці суб'єкти у разі вступу в договір не мають права наполягати на зміні його змісту.</p>	<p>Договором приєднання є договір, умови якого встановлені однією із сторін у формулярах або інших стандартних формах, який може бути укладений лише шляхом приєднання другої сторони до запропонованого договору в цілому. Друга сторона не може запропонувати свої умови договору</p>			
	<p>5. Зміст договору, що укладається на підставі державного замовлення, повинен відповідати цьому замовленню.</p>	<p>Положення не дублюють норм ЦКУ та не містять змістовного навантаження</p>	<p>Жодних посилань на судову практику</p>	<p>Вилучити</p>	<p>Положення не містить суттєвого правового навантаження</p>

	<p>6. Суб'єкти господарювання, які забезпечують споживачів, зазначених у частині першій цієї статті, електроенергією, зв'язком, послугами залізничного та інших видів транспорту, а у випадках, передбачених законом, також інші суб'єкти зобов'язані укладати договори з усіма споживачами їхньої продукції (послуг). Законодавством можуть бути передбачені обов'язкові умови таких договорів.</p>	<p>Мова йде про публічні договори, відносини щодо укладення яких врегульовані ст.633 ЦК.</p> <p>Стаття 633. Публічний договір</p> <p>1. Публічним є договір, в якому одна сторона - підприємець взяла на себе обов'язок здійснювати продаж товарів, виконання робіт або надання послуг кожному, хто до неї звернеться (роздрібна торгівля, перевезення транспортом загального користування, послуги зв'язку, медичне, готельне, банківське обслуговування тощо).</p> <p>2. Умови публічного договору встановлюються однаковими для всіх споживачів, крім тих, кому за законом надані відповідні пільги.</p> <p>3. Підприємець не має права надавати переваги одному споживачеві перед іншим щодо укладення публічного договору, якщо інше не встановлено законом.</p> <p>4. Підприємець не має права відмовитися від укладення публічного договору за наявності у нього можливостей надання споживачеві відповідних товарів (робіт, послуг).</p>	<p>19 посилань на судову практику</p>	<p>Вилучити</p>	<p>Положення не містить суттєвого правового навантаження</p>
--	--	--	---------------------------------------	-----------------	--

	<p>У разі необґрунтованої відмови підприємця від укладення публічного договору він має відшкодувати збитки, завдані споживачеві такою відмовою.</p> <p>5. Актами цивільного законодавства можуть бути встановлені правила, обов'язкові для сторін при укладенні і виконанні публічного договору.</p> <p>6. Умови публічного договору, які суперечать частині другій цієї статті та правилам, обов'язковим для сторін при укладенні і виконанні публічного договору, є нікчемними.</p>			
7. Господарські договори укладаються за правилами, встановленими Цивільним кодексом України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом, іншими нормативно-правовими актами щодо окремих видів договорів.	Норма є відсилочною.	102 посилання на судову практику	Вилучити	Положення не містить суттєвого правового навантаження
<p>Стаття 180. Істотні умови господарського договору</p> <p>1. Зміст господарського договору становлять умови договору, визначені угодою його сторін, спрямованою на встановлення, зміну або припинення</p>	Ч.1 ст. 180 дублює положення ч. 1 ст. 628 ЦК щодо змісту договору	21 посилань на судову практику		

	господарських зобов'язань, як погоджені сторонами, так і ті, що приймаються ними як обов'язкові умови договору відповідно до законодавства.				
	2. Господарський договір вважається укладеним, якщо між сторонами у передбачених законом порядку та формі досягнуто згоди щодо усіх його істотних умов. Істотними є умови, визнані такими за законом чи необхідні для договорів даного виду, а також умови, щодо яких на вимогу однієї із сторін повинна бути досягнута згода.	Дублює положення ст. 638 ЦКУ	71 посилань на судову практику		
	3. При укладенні господарського договору сторони зобов'язані у будь-якому разі погодити предмет, ціну та строк дії договору.	Обов'язкові істотні умови щодо ціни та строку для всіх видів договорів не визначено в ЦК, (лише щодо предмету договору), з огляду на те, що деякі договори можуть бути безоплатними. Проте, нормами ЦК передбачено умови, що є істотними для певного виду договорів.	54 посилань на судову практику	Перенести до ст. 638, конкретизувавши, що це положення розповсюджується на суб'єктів господарювання – сторону договору.	

	<p>4. Умови про предмет у господарському договорі повинні визначати найменування (номенклатуру, асортимент) та кількість продукції (робіт, послуг), а також вимоги до їх якості. Вимоги щодо якості предмета договору визначаються відповідно до обов'язкових для сторін нормативних документів, зазначених у статті 15 цього Кодексу, а у разі їх відсутності - в договірному порядку, з додержанням умов, що забезпечують захист інтересів кінцевих споживачів товарів і послуг.</p>	<p>Положення не передбачено ЦК. Норма є загальною, та більше стосується укладення реальних договорів.</p>	<p>7 посилань на судову практику</p>	<p>Можливо перенести до Гл. 52 ЦК</p>	
	<p>5. Ціна у господарському договорі визначається в порядку, встановленому цим Кодексом, іншими законами, актами Кабінету Міністрів України. За згодою сторін у господарському договорі може бути передбачено доплати до встановленої ціни за продукцію (роботи, послуги) вищої якості або виконання робіт у скорочені строки порівняно з нормативними.</p>	<p>Ст. 632 ЦКУ встановлено, що ціна в договорі визначається за домовленістю сторін. У випадках, встановлених законом, застосовуються ціни (тарифи, ставки тощо), які встановлюються або регулюються уповноваженими органами державної влади або органами місцевого самоврядування.</p>	<p>5 посилань на судову практику</p>		

	<p>6. У разі визнання погодженої сторонами в договорі ціни такою, що порушує вимоги антимонопольно-конкурентного законодавства, антимонопольний орган має право вимагати від сторін зміни умови договору щодо ціни.</p>	<p>Положення відсутнє у ЦК. Ч.2 ст. 632 ЦКУ визначає, що зміна ціни після укладення договору допускається лише у випадках і на умовах, встановлених договором або законом.</p>	<p>Жодних посилань на судову практику</p>	<p>Перенести до ст. 632, конкретизувавши, що це положення розповсюджується на суб'єктів господарювання – сторону договору.</p> <p>Передбачити положення у ЗУ «Про ціни та ціноутворення»</p>	
	<p>7. Строком дії господарського договору є час, впродовж якого існують господарські зобов'язання сторін, що виникли на основі цього договору. На зобов'язання, що виникли у сторін до укладення ними господарського договору, не поширюються умови укладеного договору, якщо договором не передбачено інше. Закінчення строку дії господарського договору не звільняє сторони від відповідальності за його порушення, що мало місце під час дії договору.</p>	<p>Ч.7 дублює положення ст. 631 ЦКУ</p>	<p>11 посилань на судову практику</p>	<p>Вилучити</p>	<p>Вилучити з метою уникнення дублювання</p>

<p>Стаття 181. Загальний порядок укладання господарських договорів</p> <p>1. Господарський договір за загальним правилом викладається у формі єдиного документа, підписаного сторонами. Допускається укладення господарських договорів у спрощений спосіб, тобто шляхом обміну листами, факсограмами, телеграмами, телефонограмами тощо, а також шляхом підтвердження прийняття до виконання замовлень, якщо законом не встановлено спеціальні вимоги до форми та порядку укладення даного виду договорів.</p>	<p>Частково дублює положення ст. 639 ЦК</p>	<p>70 посилань на судову практику</p>	<p>Визначити у ЦК нюанси що таке спрощений порядок укладення договору</p>	
<p>2. Проект договору може бути запропонований будь-якою з сторін. У разі якщо проект договору викладено як єдиний документ, він надається другій стороні у двох примірниках.</p>	<p>дублює положення ч. 1 ст. 641 ЦКУ</p>	<p>14 посилань на судову практику</p>		

<p>3. Сторона, яка одержала проект договору, у разі згоди з його умовами оформляє договір відповідно до вимог частини першої цієї статті і повертає один примірник договору другій стороні або надсилає відповідь на лист, факсограму тощо у двадцятиденний строк після одержання договору.</p> <p>4. За наявності заперечень щодо окремих умов договору сторона, яка одержала проект договору, складає протокол розбіжностей, про що робиться застереження у договорі, та у двадцятиденний строк надсилає другій стороні два примірники протоколу розбіжностей разом з підписаним договором.</p> <p>5. Сторона, яка одержала протокол розбіжностей до договору, зобов'язана протягом двадцяти днів розглянути його, в цей же строк вжити заходів для врегулювання розбіжностей з другою стороною та включити до договору всі прийняті пропозиції, а ті розбіжності, що залишилися неврегульованими, передати в цей же строк до суду, якщо на це є згода другої сторони.</p>	<p>Ч.ч. 3-8 статті частково кореспондуються із ст.ст 641, 643, 649 ЦКУ, проте водночас визначає більш детальний та «покроковий» механізм укладення договору, врегулювання розбіжностей.</p>	<p>Ч. 3 – 25 посилань на судову практику</p> <p>Ч. 4 – 19 посилань на судову практику</p> <p>Ч. 5 – 28 посилань на судову практику</p> <p>Ч. 6 – 3 посилання на судову практику</p> <p>Ч. 7 – 20 посилань на судову практику</p> <p>Ч. 8 – 59 посилань на судову практику</p>	<p>Частково перенести у ЦКУ, конкретизувавши, що це положення розповсюджується на суб'єктів господарювання – сторону договору.</p>	
--	---	---	--	--

<p>6. У разі досягнення сторонами згоди щодо всіх або окремих умов, зазначених у протоколі розбіжностей, така згода повинна бути підтверджена у письмовій формі (протоколом узгодження розбіжностей, листами, телеграмами, телетайпограмами тощо).</p> <p>7. Якщо сторона, яка одержала протокол розбіжностей щодо умов договору, заснованого на державному замовленні або такого, укладення якого є обов'язковим для сторін на підставі закону, або сторона - виконавець за договором, що в установленому порядку визнаний монополістом на певному ринку товарів (робіт, послуг), яка одержала протокол розбіжностей, не передасть у зазначений двадцятиденний строк до суду розбіжності, що залишилися неврегульованими, то пропозиції другої сторони вважаються прийнятими.</p> <p>8. У разі якщо сторони не досягли згоди з усіх істотних умов господарського договору, такий договір вважається неукладеним (таким, що не відбувся). Якщо одна із сторін здійснила фактичні</p>				
--	--	--	--	--

	дії щодо його виконання, правові наслідки таких дій визначаються нормами Цивільного кодексу України.				
	<p>Стаття 182. Особливості укладання попередніх договорів</p> <p>1. За попереднім договором суб'єкт господарювання зобов'язується у певний строк, але не пізніше одного року з моменту укладення попереднього договору, укласти основний господарський договір на умовах, передбачених попереднім договором.</p> <p>2. Попередній договір повинен містити умови, що дозволяють визначити предмет, а також інші істотні умови основного договору. До укладення попередніх договорів не застосовується загальний порядок укладення господарських договорів.</p>	<p>Стаття дублює положення ст. 635 ЦКУ.</p> <p>Однак, відмінність у правовому регулюванні укладення попереднього договору полягає у тому, що ГК чітко встановлено строк не пізніше якого основний договір має бути укладений (1 рік).</p> <p>Крім того ГК визначає, що у попередньому договорі мають бути визначені усі істотні умови основного договору, в свою чергу ч. 1 ст. 635 ЦКУ істотні умови, що не встановлені попереднім договором, погоджуються у порядку, встановленому сторонами у попередньому договорі.</p>	19 посилань на судову практику	Визначитися із позицію щодо розбіжностей та внести відповідні зміни до ст.. 635 ЦК	Ст. 182 регулює відмінності у регулюванні укладення попереднього договору, які без їх врахування можуть істотно вплинути такі відносини.

<p>3. У разі якщо сторона, яка уклала попередній договір, одержавши проект договору від іншої сторони, ухиляється від укладення основного договору, друга сторона має право вимагати укладення такого договору в судовому порядку.</p> <p>4. Зобов'язання укласти основний договір, передбачене попереднім договором, припиняється, якщо до закінчення строку, в який сторони мають укласти основний договір, одна із сторін не надішле проект такого договору другій стороні.</p> <p>5. Відносини щодо укладення попередніх договорів регулюються Цивільним кодексом України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом.</p> <p>6. Угода сторін про наміри (протокол про наміри тощо) не визнається попереднім договором і не породжує юридичних наслідків.</p>				
---	--	--	--	--

<p>Стаття 183. Особливості укладання господарських договорів за державним замовленням</p> <p>1. Договори за державним замовленням укладаються між визначеними законом суб'єктами господарювання - виконавцями державного замовлення та державними замовниками, що уповноважені від імені держави укладати договори (державні контракти), в яких визначаються господарські зобов'язання сторін та регулюються відносини замовника з виконавцем щодо виконання державного замовлення.</p> <p>2. Держава в особі Кабінету Міністрів України виступає гарантом за зобов'язаннями державних замовників.</p> <p>3. Укладення сторонами договору за державним замовленням (державного контракту) здійснюється в порядку, передбаченому статтею 181 цього Кодексу, з урахуванням особливостей, передбачених законодавством. Державний контракт укладається шляхом підписання сторонами єдиного</p>	<p>Стаття не дублює положень законодавчих актів</p>	<p>8 посилань на судову практику</p>	<p>Перенести в ЦК</p>	<p>Врегулювання відносин, пов'язаних із укладенням договорів за державним замовленням необхідно проводити із врахуванням змін стосовно с.3 ст. 179</p>
---	---	--------------------------------------	-----------------------	--

<p>документа.</p> <p>4. Ухилення від укладення договору за державним замовленням є порушенням господарського законодавства і тягне за собою відповідальність, передбачену цим Кодексом та іншими законами. Спори, пов'язані з укладенням договору за державним замовленням, в тому числі при ухиленні від укладення договору однієї або обох сторін, вирішуються в судовому порядку.</p> <p>5. Виконавець державного замовлення звільняється від обов'язку укладення державного контракту на умовах, визначених державним замовленням, у разі визнання в судовому порядку державного замовлення недійсним.</p>				
<p>Стаття 184. Особливості укладання господарських договорів на основі вільного волевиявлення сторін, примірних і типових договорів</p> <p>1. При укладенні господарського договору на основі вільного волевиявлення сторін проект договору може бути розроблений за ініціативою будь-якої із сторін</p>	<p>Ст. 184 кореспондується із ч.4 ст. 179, яка частково кореспондується із ст. 627 ЦКУ щодо свободу договору, 630 (типові договори) та 634 щодо договору приєднання.</p> <p>Ст 627 ЦКУ</p> <p>Відповідно до статті 6 цього Кодексу сторони є вільними в</p>	<p>24 посилання на судову практику</p>	<p>Вилучити</p>	<p>Положення не містить суттєвого правового навантаження</p>

<p>у строки, погоджені самими сторонами.</p> <p>2. Укладення договору на основі вільного волевиявлення сторін може відбуватися у спрощений спосіб або у формі єдиного документа, з додержанням загального порядку укладення договорів, встановленого статтею 181 цього Кодексу.</p> <p>3. Укладення господарських договорів на основі примірних і типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа, оформленого згідно з вимогами статті 181 цього Кодексу та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування примірного або типового договору.</p>	<p>укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості.</p> <p>Ст. 634</p> <p>Договором приєднання є договір, умови якого встановлені однією із сторін у формулярах або інших стандартних формах, який може бути укладений лише шляхом приєднання другої сторони до запропонованого договору в цілому. Друга сторона не може запропонувати свої умови договору</p>			
<p>Стаття 185. Особливості укладання господарських договорів на біржах, ярмарках та публічних торгах</p> <p>1. До укладення господарських договорів на біржах, оптових ярмарках, публічних торгах</p>	<p>Стаття не визначає особливостей правового регулювання,</p>	<p>5 посилань на судову практику</p>	<p>Вилучити</p>	<p>Положення не містить суттєвого правового навантаження</p>

<p>застосовуються загальні правила укладення договорів на основі вільного волевиявлення, з урахуванням нормативно-правових актів, якими регулюється діяльність відповідних бірж, ярмарків та публічних торгів.</p>				
<p>Стаття 186. Укладання організаційно-господарських договорів</p> <p>1. Договірне оформлення організаційно-господарських зобов'язань може здійснюватися учасниками господарських відносин як на основі вільного волевиявлення сторін, так і на основі примірних договорів, якщо укладання таких договорів передбачено відповідними нормативно-правовими актами. Спрощений спосіб укладання організаційно-господарських договорів не допускається.</p>	<p>Положення не дублюється в інших законодавчих актах</p>	<p>Жодних посилань на судову практику</p>	<p>Перенести в ЦК, визначивши що спрощений порядок укладення (ст. 181 ГК) не поширюється на укладання організаційно-господарських договорів</p>	
<p>Стаття 187. Укладання господарських договорів за рішенням суду</p> <p>1. Спори, що виникають при укладанні господарських договорів за державним замовленням, або договорів, укладення яких є обов'язковим</p>	<p>Частково врегульовано ст.649 ЦКУ</p> <p>Стаття 649 ЦКУ Розбіжності, що виникли між сторонами при укладенні договору на підставі правового акта органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу</p>	<p>65 посилань на судову практику</p>	<p>Вилучити</p>	<p>Вилучити з метою уникнення дублювання норм</p>

<p>на підставі закону та в інших випадках, встановлених законом, розглядаються судом. Інші переддоговірні спори можуть бути предметом розгляду суду у разі якщо це передбачено угодою сторін або якщо сторони зобов'язані укласти певний господарський договір на підставі укладеного між ними попереднього договору.</p> <p>2. День набрання чинності рішенням суду, яким вирішено питання щодо переддоговірного спору, вважається днем укладення відповідного господарського договору, якщо рішенням суду не визначено інше.</p>	<p>місцевого самоврядування та в інших випадках, встановлених законом, вирішуються судом.</p> <p>Розбіжності, що виникли між сторонами при укладенні договору не на підставі правового акта органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, можуть бути вирішені судом у випадках, встановлених за домовленістю сторін або законом.</p> <p>Ч. 2 ст. 187 ЦК не містить суттєвого правового навантаження та стосується процесуального законодавства.</p>			
<p>Стаття 188. Порядок зміни та розірвання господарських договорів</p> <p>1. Зміна та розірвання господарських договорів в односторонньому порядку не допускаються, якщо інше не передбачено законом або договором.</p>	<p>Стаття визначає більш детальний та «покроковий» механізм зміни та розірвання договорів, натомість ст.ст. 651-654 ЦК визначає основні принципи та засади такої процедури.</p>	461 посилання на судову практику	Частково перенести у ЦК	Враховуючи специфіку предмету та суб'єктного складу господарських відносин необхідно передбачити у ЦК особливості зміни та розірвання договорів

	<p>2. Сторона договору, яка вважає за необхідне змінити або розірвати договір, повинна надіслати пропозиції про це другій стороні за договором.</p> <p>3. Сторона договору, яка одержала пропозицію про зміну чи розірвання договору, у двадцятиденний строк після одержання пропозиції повідомляє другу сторону про результати її розгляду.</p> <p>4. У разі якщо сторони не досягли згоди щодо зміни (розірвання) договору або у разі недержання відповіді у встановлений строк з урахуванням часу поштового обігу, заінтересована сторона має право передати спір на вирішення суду.</p>				
--	---	--	--	--	--

	<p>5. Якщо судовим рішенням договір змінено або розірвано, договір вважається зміненим або розірваним з дня набрання чинності даним рішенням, якщо іншого строку набрання чинності не встановлено за рішенням суду.</p>				